

Етичност публикавања

Разрешавање неетичних поступака

Сваки појединац или институција могу да у било ком тренутку уреднику и/или уредништву пријаве сазнања о кршењу етичких стандарда и другим неправилностима и да о томе доставе веродостојне информације/доказе ради покретања истраге. Поступак провере изнетих доказа одвија се на следећи начин:

- уредник доноси одлуку о покретању истраге;
- током тог поступка сви докази се сматрају поверљивим материјалом и предочавају само оним лицима која су директно обухваћена случајем;
- осумњиченим лицима пружа се прилика да одговоре на изнете оптужбе;
- ако се утврди да је заиста дошло до неправилности, оцењује се да ли је реч о мањем прекршају или грубом кршењу етичких стандарда.

Мањи прекршаји, без последица по интегритет рада и часописа, на пример када је реч о неразумевању или погрешној примени публицистичких стандарда, разрешавају се у директној комуникацији с ауторима и рецензентима, без укључивања трећих лица, на неки од начина нпр.:

- ауторима и/или рецензентима се упућује писмо упозорења;
- објављује се исправка рада, нпр. у случају када се са списка референци изоставе извори који су у самом тексту цитирани на прописан начин;
- објављује се *ератум*, нпр. ако се испостави да је грешка настала омашком уредништва.

У случају грубог кршења етичких стандарда, Уредништво може да предузме различите мере:

- објављује саопштење или уводник у ком се случај описује;
- службено обавештава афилијативну организацију аутора/рецензента;
- повлачи објављени рад на начин описан у одељку *Политика повлачења*;
- изриче забрану објављивања у часопису на одређени временски период или трајно;
- предочава случај надлежним организацијама и регулаторним телима ради предузимања мера из њихове надлежности.

Ове мере се могу примењивати појединачно или истовремено. У процесу разрешавања случаја по потреби се консултују релевантне експертске организације, тела или појединци.

Приликом разрешавања етички спорних поступака уредништво се руководи смерницама и Комитета за етику публикавања (COPE)¹.

¹ <https://publicationethics.org/>

Спречавање плагијаризма

Настава и васпитање не објављује плагиране радове. Уредништво полази од става да је плагирање, односно преузимање туђих идеја, речи или других облика креативног доприноса и њихово представљање као својих, грубо кршење научне и издавачке етике. Плагирање може да укључује и кршење ауторских права, што је законом кажњиво.

Плагирање обухвата:

- дословно (реч по реч) или готово дословно преузимање или смишљено, ради прикривања извора, парафразирање делова текстова других аутора без јасног назначавања извора, на начин описан у одељку *Одговорности аутора*;
- копирање једначина, података или табела из других докумената без правилног назначавања извора и/или без дозволе изворног аутора или носиоца ауторског права.

Рукопис у коме се утврде јасне индикације плагијаризма биће аутоматски одбијен у било којој фази процене рукописа. У случају да се плагијаризам открије у већ објављеном раду, рад ће бити опозван (повучен) у складу са процедуром описаном у одељку *Политика повлачења*.

Политика повлачења

У случају кршења права издавача, носилаца ауторских права или самих аутора, објављивања истог рукописа у више часописа, лажне тврдње о ауторству, плагијата, манипулације подацима у циљу преваре или било које друге злоупотребе и повреде етичких стандарда, објављени рад се мора опозвати.

Рад се може опозвати и да би се исправиле озбиљне и бројне омашке које није могуће обухватити објављивањем исправке. Опозив објављује уредник / уредништво, аутор(и) или обе стране споразумно.

Опозив има облик засебног рада који се приказује у садржају свеске и уреднички класификује као *Опозив* или *Ретракција*. У СЦИИндексу као матичној бази пуног текста успоставља се двосмерна веза (HTML линк) између оригиналног рада и ретракције. Оригинални рад се и даље чува у неизмењеном облику, с тим да се воденим жигом на PDF документу на свакој страници означава да је чланак повучен.

Опозиви се публикују према захтевима COPE разрађеним од стране ЦЕОН као издавача базе у којој се часопис примарно индексира.